

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: ZA-29Sa/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5023200028
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Matúš Škarbala
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2024:5023200028.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X, XXX XX D., právne zastúpený: JUDr. Milan Szóllóssy, advokát, Mlynská 28, 040 01 Košice, IČO: 35 570 661, proti žalovanému: Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, so sídlom 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava-mestská časť Staré mesto, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. XXXXX-X/XXXX- E. zo dňa 14. novembra 2022, takto

rozhodol:

I. Správny súd rozhodnutie žalovaného Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 14. novembra 2022 a rozhodnutie Sociálnej poisťovne – ústredie č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 24. augusta 2022 z r u š u j e a vec vracia orgánu verejnej správy 1. stupňa na ďalšie konanie.

II. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobcovi úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania v rozsahu 100% vo výške, ktorá bude vyčíslená v uznesení o výške trov konania, ktoré bude vydané po právoplatnosti tohto rozsudku a to v lehote 15 dní od právoplatnosti uznesenia o výške trov konania.

odôvodnenie:

Administratívne konanie

1. Žalobca žiadosťou doručenu Sociálnej poisťovni, pobočka Liptovský Mikuláš dňa 14. júna 2021 požiadal o priznanie úrazovej renty podľa § 88 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon o sociálnom poistení“). Žalobca si nárok uplatnil z dôvodu pracovného úrazu, ktorý utrpel dňa 26. augusta 2016 u zamestnávateľa KATAMI, s.r.o., so sídlom Lisková 1218, 03481 Lisková, IČO: 36 411 213 (ďalej aj ako „zamestnávateľ“).

2. Sociálna poisťovňa, ústredie, rozhodnutím č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 6. júla 2021 prerušila konanie z dôvodu začatia konania o predbežnej otázke do dňa doručenia právoplatného rozhodnutia súdu vo veci určovacej žaloby, či úraz žiadateľa o dávku zo dňa 26. augusta 2016 je pracovným úrazom. Okresný súd Ružomberok rozsudkom sp. zn. 9Cpr/17/2017 zo dňa 17. júla 2020 určil, že predmetný úraz žalobcu ako poškodeného je pracovným úrazom, za ktorý v plnom rozsahu zodpovedá zamestnávateľ žalobcu. Predmetný rozsudok súdu prvej inštancie bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoPr/1/2021 zo dňa 30. apríla 2021. Rozsudok Okresného súdu Ružomberok v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline nadobudol právoplatnosť dňa 7. mája 2021. Právoplatný rozsudok Krajského súdu v Žiline v spojení s rozsudkom Okresného súdu Ružomberok boli Sociálnej poisťovni, ústredie, Oddeleniu úrazových rent doručené dňa 10. mája 2022. V rámci konania bola predĺžená lehota na vydanie rozhodnutia zo 60 dní o ďalších 60 dní z dôvodu, že u žalobcu nebolo vykonané posúdenie poklesu

pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty v súvislosti s pracovným úrazom. Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 13. júla 2022 prerušila konanie z dôvodu, že lekár vykonávajúci lekársku posudkovú činnosť Sociálnej poisťovne, pobočka Liptovský Mikuláš, zadal požiadavku zamestnávateľovi na prepracovanie nedostatočne vypracovaného profesiogramu, ktorý je nevyhnutný k posúdeniu poklesu pracovnej schopnosti žalobcu. Nedostatočný profesiogram datovaný ku dňu 18. mája 2022 vypracovaný zamestnávateľom je súčasťou administratívneho spisu. Súčasťou spisovej dokumentácie je tiež dokument označený ako „Podrobná pracovná náplň A. B.“, v ktorom zamestnávateľ uviedol, že „pracovná činnosť, ktorú poškodený vykonáva sa opakuje každých 35 až 40 minút počas celého pracovného dňa. 1. Práca začína navážením a rozvláknením materiálov na stroji VLK-túto prácu možno vykonávať aj jednou rukou. 2. Rozvláknenný materiál sa vysype do zásobníka mykacieho stroja BEFAMA - taktiež možno vykonávať jednou rukou. 3. Stroj BEFAMA spracováva materiál približne 25 minút. Vtedy poškodený nepracuje, čaká na navinutie materiálu na dutinku. 4. Po navinutí materiálu, poškodený materiál balí, váži a registruje v evidencii (približne 5 minút) - pri tejto pracovnej činnosti sú potrebné obidve ruky“. Ďalej zamestnávateľ uviedol, že „poškodený má prestávku na obed podľa uváženia, pričom sa doporučuje prestávka po približne 4 hodinách práce“.

3. Posudkovou lekárkou pobočky bol posúdený zdravotný stav žalobcu na účely určenia poklesu pracovnej schopnosti následkom predmetného pracovného úrazu. V lekárskej správe z posúdenia zdravotného stavu zo dňa 10. augusta 2022 posudková lekárka pobočky uviedla, že poškodený predmetným pracovným úrazom utrpel amputáciu pravej ruky v úrovni zápästia, vykonaná bola operačná liečba s primeraným pooperačným priebehom. Po dlhodobej liečbe a zhojení amputátu, má poškodený pridelenú protézu. Poškodený bol u zamestnávateľa zamestnaný ako robotník, s nasledovnou pracovnou náplňou: obsluha mykacieho stroja, obsluha rozvláknovacieho stroja a vykonávanie údržbárskych prác v areáli. Pracovný pomer poškodeného u zamestnávateľa trval do dňa 13. septembra 2017 (ukončenie pracovného pomeru v deň ukončenia práceneschopnosti z dôvodu predmetného pracovného úrazu). Posudková lekárka pobočky uviedla, že po zhodnotení zdravotného stavu poškodeného a profesiogramu určuje pokles pracovnej schopnosti žalobcu v rozsahu 25 %.

4. Na základe zisteného skutkového stavu Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím č. 28701-6-2022-BA zo dňa 24. augusta 2022 (ďalej aj len „prvostupňové rozhodnutie“) nepriznala poškodenému nárok na úrazovú rentu v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 26. augusta 2016 z dôvodu nedosiahnutia poklesu pracovnej schopnosti v miere vyžadovanej zákonom o sociálnom poistení na vznik takéhoto nároku.

5. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal dňa 9. septembra 2022 právny zástupca žalobcu v zákonom ustanovenej lehote odvolanie. Sociálna poisťovňa, ústredie, po podaní odvolania požiadala o prehodnotenie správnosti lekárskej správy zo dňa 10. augusta 2022 posudkovú lekárku pobočky, ktorá odvolaniu poškodeného nevyhovela. Tá však zotrvala na svojom odbornom závere vyjadrenom v uvedenej lekárskej správe a vec postúpila na konanie posudkovej lekárke ústredia, pracovisku Poprad.

6. Posudková lekárka ústredia v lekárskej správe zo dňa 27. októbra 2022 uviedla, že žalobca dňa 26. augusta 2016 utrpel pracovný úraz, pri ktorom uňho došlo k amputácii pravej ruky v oblasti zápästia. Následne bola realizovaná komplexná chirurgická liečba s následnou inštaláciou prvotne statickej protézy a neskôr po adaptačnej príprave Bio elektronickej protézy. Ďalej posudková lekárka ústredia uviedla, že zamestnávateľ v dodatku profesiogramu uviedol jednotlivé časové rozpätia vykonávanej práce, kde je nutné, aby poškodený používal obe horné končatiny. Uviedol, že obe horné končatiny je nutné používať pri vážení, balení, registrácii v evidencii a pri údržbárskych prácach. Pri pracovnej činnosti obsluha strojov a údržbárske práce, nie je nutné používať obe horné končatiny. Zároveň zamestnávateľ podotkol, že pri spracovaní materiálu je čakanie na navinutie materiálu na dutinku približne 25 minút. Pracovná činnosť sa opakuje každých 35 až 40 minút. Záverom posudková lekárka ústredia uviedla, že pokles pracovnej schopnosti poškodeného v súvislosti s predmetným pracovným úrazom je v rozsahu 25 %, nakoľko 25 % pracovných úkonov popísaných v pracovnej náplni (profesiogramu), nemôže poškodený následkom predmetného pracovného úrazu (úrazom pravej ruky), vykonávať.

7. O odvolaní žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu rozhodol Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne rozhodnutím č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 14. novembra 2022 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie“) vo veci nepriznania nároku na úrazovú rentu v dôsledku pracovného úrazu tak, že odvolanie žalobcu v celom rozsahu zamietol a potvrdil prvostupňové rozhodnutie. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí

okrem iného uviedol, že spôsob určenia percentuálnej miery poklesu pracovnej schopnosti v dôsledku pracovného úrazu, respektíve choroby z povolania neurčuje žiadny zákon, ani iná právna norma. Posudkový lekár Sociálnej poisťovne pri posudzovaní zdravotného stavu poškodeného o úrazovú rentu vychádza z náplne práce (profesiogramu) poškodeného, pričom využíva všetky profesionálne skúsenosti z medicínskej aj posudkovej praxe, dáva do súvislosti vplyv následku poškodenia zdravia pracovným úrazom, či chorobou z povolania na výkon doterajšej pracovnej činnosti poškodeného ako zamestnanca a aj skúma možnosť jeho ďalšieho uplatnenia sa u zamestnávateľa a na trhu práce (takzvaná pracovná rekomandácia). Vychádza pritom aj zo zdravotnej dokumentácie poškodeného o úrazovú rentu, obsahujúcej predložené odborné nálezy z vyšetrení a hospitalizácii, ako aj z objektívneho vyšetrenia zdravotného stavu poškodeného priamo posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pričom zisťuje stupeň funkčného postihnutia organizmu následkom pracovného úrazu, alebo choroby z povolania. Spôsob určenia miery poklesu pracovnej schopnosti vyplýva zo samotného účelu úrazovej renty, ktorým je kompenzovať osobe poškodenej pracovným úrazom, respektíve chorobou z povolania finančnú ujmu spôsobenú tým, že ich následkom už nemôže vykonávať pôvodne vykonávanú pracovnú činnosť v takom rozsahu, v akom ju vykonávala pred ich vznikom. Vzhľadom na popísaný účel úrazovej renty, pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti poškodeného, je potrebné zistiť stupeň funkčného postihnutia organizmu následkom pracovného úrazu, alebo choroby z povolania a percento pracovných úkonov popísaných v profesiograme, ktoré môžu poškodení s daným funkčným postihnutím vykonávať a ktoré nie. Spôsob, ktorý posudkové lekárky Sociálnej poisťovni v prípade poškodeného aplikovali, žalovaný považoval za spravodlivý, nakoľko presne odzrkadľuje ako poklesla schopnosť poškodeného vykonávať pôvodne vykonávané zamestnanie následkom predmetného pracovného úrazu. Zamestnávateľ v liste zo dňa 18.05.2022 uviedol, že z celkového osem hodinového pracovného času predstavuje obsluha mykacieho stroja 40 %, obsluha rozvlákňovacieho stroja predstavuje 50 % a údržbárske práce v areáli (rôzne opravy, výmeny, nátery, kosenie a odpratávanie snehu) predstavuje 10 %. Následne zamestnávateľ emailom zo dňa 18. júla 2022 doplnil profesiogram o podrobnú pracovnú náplň, v ktorej uviedol, že pracovná činnosť poškodeného sa opakuje každých 35 až 40 minút počas celého pracovného dňa, pričom poškodený pracovné činnosti - obsluha mykacieho stroja (naváženie a rozvláknenie materiálu) a obsluha rozvlákňovacieho stroja (rozvláknený materiál sa vysype do zásobníka mykacieho stroja) môže vykonávať jednou rukou. Následne mykací stroj približne 25 minút spracováva materiál, pričom poškodený počas tejto doby nepracuje, ale čaká na navinutie materiálu na dutinku. Po navinutí materiálu, poškodený tento materiál balí, váži a registruje v evidencii, pričom na tieto činnosti potrebuje obe ruky. Výsledný pokles pracovnej schopnosti bol následne určený ako presný rozsah činností, ktoré poškodený v dôsledku predmetného pracovného úrazu nemôže vykonávať, vyjadrený v percentách, ktoré zodpovedajú času, počas ktorého predmetnú činnosť poškodený vykonával v rámci pracovného dňa: približne 2 hodiny (10 %) z celkových 8 hodín (100 %) rovná sa 25 %.

8. Žalovaný v rozhodnutí v súvislosti s námietkou právneho zástupcu žalobcu uvedenou v odvolaní, ktorou namietal, že pre posúdenie poklesu pracovnej schopnosti je potrebné prihliadať najmä na to, ktoré činnosti zamestnanca boli jeho hlavnými činnosťami a ktoré len činnosťami vedľajšími, žalovaný uviedol, že s týmto tvrdením sa nestotožňuje. Pokiaľ totiž poškodený po pracovnom úraze môže vykonávať niektoré z dovtedy vykonávaných pracovných činností tvoriacich jeho pracovnú náplň, nemôže mať priznaný pokles pracovnej schopnosti v rozsahu 100 % len preto, že tieto činnosti sú len doplnkovými a nie sú podstatou jeho pracovnej náplne. Účelom úrazovej renty je totiž „dorovnať“ takzvanú stratu na príjme, ktorú poškodený utrpel následkom pracovného úrazu, v dôsledku, ktorého už nemôže vykonávať pracovnú činnosť v takom rozsahu, ako ju vykonával do jeho utrpenia. Žalovaný uviedol, že nespochybňuje závažnosť ťažkosti udávaných poškodeným, avšak posudkové lekárky Sociálnej poisťovne využili svoje profesionálne skúsenosti z medicínskej a posudkovej praxe, odborne zhodnotili vplyv následkov predmetného pracovného úrazu na výkon doterajšej pracovnej činnosti poškodeného, pričom vychádzali z profesiogramu predloženého zamestnávateľom a zdravotnej dokumentácie poškodeného, na základe čoho nie je dôvod na spochybnenie postupu posudkových lekárov sociálneho poistenia v konaní, naopak, ich medicínske závery v nadväznosti na aplikáciu príslušných ustanovení zákona o sociálnom poistení sú správne, podložené zdravotnou dokumentáciou poškodeného a inými dôkazmi a v súlade s citovaným zákonom o sociálnom poistení. Za účelom zabezpečenia nezávislého posúdenia zdravotného stavu poškodeného, posudková lekárka ústredia, ako inštančný nadriadený orgán, zhodnotila zdravotnú dokumentáciu poškodeného, pričom na tomto základe potvrdila závery posudkovej lekárky pobočky z lekárskej správy zo dňa 10. augusta 2022.

9. Žalovaný k námietke právneho zástupcu, prečo zamestnávateľ ukončil s poškodeným pracovný pomer, žalovaný uviedol, že táto otázka mala smerovať na zamestnávateľa, nakoľko sa jedná o pracovnoprávny vzťah. Vo vzťahu k úrazovej rente žalovaný poznamenal, že preradenie na iné miesto, alebo skončenie pracovného pomeru nemá automaticky za následok stanovenie stopercentnej miery poklesu pracovnej schopnosti (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Sa/13/2016 zo dňa 19. januára 2017).

10. Žalovaný k námietke žalobcu, podľa ktorej žalovaný prevzal závery profesiogramu zaslaného zamestnávateľom bez toho, aby ho kriticky zhodnotil, prípadne, aby dal možnosť poškodenému k tomuto profesiogramu sa vyjadriť, uviedol, že podľa § 190 ods. 1 zákona o sociálnom poistení majú účastníci konania a ich zástupcovia právo nazerať do spisov a robiť si z nich výpisy, odpisy a na požiadanie aj vyhotovenie fotokópie okrem údajov o zdravotnom stave účastníka konania. Poškodený v rámci celého konania nepredložil žiaden dôkaz, ktorým by preukázal, že má nárok na vyššie percento poklesu pracovnej schopnosti ako vo svojich lekárskejších správach stanovili posudkové lekárky Sociálnej poisťovne. Žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžso/30/2016 zo dňa 7. novembra 2017, podľa ktorého dôkazné bremeno na preukázaní skutočností rozhodujúcich pre vznik nároku na dávku je na poistencovi. Keďže poškodený má určený pokles pracovnej schopnosti v rozsahu 25 %, môže podaním žiadosti o jednorazové vyrovnanie, požiadať pobočku Sociálnej poisťovne o priznanie nároku na jednorazové vyrovnanie. V prípade, ak splní zákonom o sociálnom poistení ustanovené podmienky, môže mu byť tento nárok na jednorazové vyrovnanie priznaný. Žalovaný v závere napadnutého rozhodnutia uviedol, že po preskúmaní prvostupňového rozhodnutia a priloženej spisovej dokumentácie poškodeného v celom rozsahu, ako aj zhodnotenie každého dôkazu osobitne a všetkých dôkazov vo vzájomných súvislostiach, zo zisteného skutočného stavu veci v nadväznosti na príslušné ustanovenie zákona o sociálnom poistení dospel k záveru, že odvolanie poškodeného nie je dôvodné.

Správna žaloba – žalobné body

11. Správnou žalobou doručenou Krajskému súdu v Žiline v zákonnej lehote dňa 27. januára 2023 sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy.

12. Žalobca v správnej žalobe poukázal na odvolacie dôvody proti prvostupňovému rozhodnutiu, pričom mal za to, že napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne je nepreskúmateľné pre nedostatočné odôvodnenie. Sociálna poisťovňa, ústredie v prvostupňovom rozhodnutí síce citovala jednotlivé právne predpisy, ako aj uviedla všeobecné východiská posudzovania miery poklesu pracovnej schopnosti v prípade uplatnenia nároku na úrazovú rentu, avšak následne bez akéhokoľvek zdôvodnenia aplikácie týchto východísk na konkrétny prípad žalobcu, stroho sa odvolávala na profesiogram zaslaný zamestnávateľom, pričom konštatovala mieru poklesu pracovnej schopnosti v rozsahu 25 %. Z prvostupňového rozhodnutia nevyplývalo, akými konkrétnymi úvahami sa vzhľadom na prípad žalobcu Sociálna poisťovňa, ústredie spravovala pri stanovení percentuálnej miery poklesu pracovnej schopnosti a ako zohľadnila ňou samou uvádzané východiská. Tieto vady prvostupňového rozhodnutia neboli odstránené ani odvolacím orgánom, ktorý svoje rozhodnutie odôvodnil prakticky totožne a odvolával sa na obsah profesiogramu predložený zamestnávateľom. Žalobca v súvislosti s nepreskúmateľnosťou napadnutých rozhodnutí poukázal na ustanovenie § 209 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, má za to, že odôvodnenie rozhodnutí nespĺňa zákonom predpísané náležitosti. Rozhodovanie o výške úrazovej renty je veľmi vážnou otázkou týkajúcou sa sociálnych práv žalobcu, preto rozhodnutie musí byť konkrétne, zrozumiteľné, riadne odôvodnené s uvedením konkrétnych úvah, ktoré viedli k stanoveniu miery poklesu pracovnej schopnosti práve v rozsahu 25 % a v dôsledku toho k nepriznaniu nároku na úrazovú rentu.

13. Žalobca namietal, že žalovaným stanovená výška miery poklesu pracovnej schopnosti v rozsahu 25 % nezodpovedá skutkovému stavu a nie je v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Proces posudzovania tejto miery bol zo strany žalovaného jednostranný, zaujatý a formálny bez snahy skutočne zistiť a spravodlivo posúdiť pokles pracovnej schopnosti žalobcu. Podľa žalobcu už zo samotného pojmu použitého v ustanovení § 88 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ktorý ako rozhodujúce kritérium pre priznanie úrazovej renty uvádza posúdenie percentuálneho poklesu schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca, je zrejmé, že pre účely poklesu pracovnej schopnosti je možné posudzovať schopnosť poškodeného vykonávať len tie pracovné povinnosti, ktoré vykonával doteraz a nie iné. Zákon

totiž výslovne spomína doterajšiu činnosť zamestnanca. Teda konkrétnu činnosť zamestnanca, ktorú tento vykonával u konkrétneho zamestnávateľa doteraz, teda do vzniku pracovného úrazu. Podstatou posúdenia poklesu pracovnej schopnosti musí byť vždy posúdenie, aké činnosti vykonával poškodený u konkrétneho zamestnávateľa do vzniku pracovného úrazu a v akej miere môže poškodený tieto konkrétne činnosti naďalej vykonávať. Pritom nie je možné rozsah možnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca posudzovať len mechanicky a formálne, ale je potrebné prihliadať najmä na to, ktoré činnosti zamestnanca bol jeho hlavnými činnosťami a ktoré len činnosťami vedľajšími, respektíve sprievodnými, ktoré len dopĺňali hlavnú činnosť vykonávanú zo strany zamestnanca, ako tieto jednotlivé činnosti spolu súviseli, ako na seba nadväzovali, ako boli vzájomne podmienené, a či vykonávanie časti týchto činností by malo zmysel z hľadiska efektivity výkonu práce aj bez vykonávania ďalších činností.

14. Žalobca namietal, že žalovaný sa v celom rozsahu odvolal len na profesiogram zaslaný zamestnávateľom bez toho, aby ten kriticky zhodnotil, prípadne, aby dal možnosť žalobcovi k tomuto profesiogramu sa vyjadriť, prípadne zistil jeho stanovisko, a tak tento profesiogram zobjektívnil. Je zrejmé, že žalobca je vyučený stolár, doteraz pracoval aj ako traktorista, pričom u zamestnávateľa rovnako vykonával manuálne činnosti v súvislosti s plnením, obsluhou mykacieho stroja a následným balením vyrobených produktov. Išlo všetko o manuálne činnosti vyžadujúce si z hľadiska účelu a bezpečnosti zapojenie oboch horných končatín, na ktorých činnosti spočívalo ťažisko celej vykonávanej práce. Konštatovanie, že žalobca potreboval činnosť oboch rúk len pri balení posledných 5 minút z činností tvoriacich jeden výrobný cyklus mykacieho stroja, je doslova pohrdaním dôstojnosťou žalobcu a jeho výsmechom. Nie je prekvapujúce, že toto konštatovanie vychádza z profesiogramu zamestnávateľa žalobcu, v ktorého prevádzke došlo k samotnému pracovnému úrazu žalobcu. Tento zamestnávateľ sa totiž snažil celý pracovný úraz žalobcu zatajiť a nepriznať a žalobca sa musel domáhať svojich práv až podaním určovacej žaloby na súde. Už len z tejto skutočnosti je zrejماً tendenčnosť a zaujatosť zamestnávateľa ako aj ním vyhotoveného profesiogramu. Nevyhnutne sa tu naskytá otázka, prečo potom zamestnávateľ ukončil so žalobcom pracovný pomer, keď obe ruky potreboval žalobca len 5 minút z činností vykonávaných v jednom výrobnom cykle mykacieho stroja. Za týchto okolností predsa mohol žalobca ďalej pracovať na tomto stroji a zamestnávateľ ho mohol ďalej zamestnávať. Z týchto okolností je zjavné, že profesiogram predložený zamestnávateľom je tendenčný a jeho obsah absurdný, pričom žalovaný nekriticky založil svoje rozhodnutie výlučne na tomto profesiograme. Podľa žalobcu je absolútne nemiestne, keď odvolací orgán na argument žalobcu ohľadne skončenia pracovného pomeru u zamestnávateľa odkazuje žalobcu na zisťovanie dôvodu tohto skončenia priamo u zamestnávateľa. Sám odvolací orgán vo svojom rozhodnutí poukazuje na to, že pri stanovení miery poklesu pracovnej schopnosti je potrebné skúmať aj možnosť ďalšieho uplatnenia poškodeného u zamestnávateľa. Ako teda odvolací orgán skúmal toto kritérium, keď mu nie je známy dôvod ukončenia pracovného pomeru žalobcu u zamestnávateľa, respektíve tento dôvod ani nezisťoval, respektíve ho žiadnym spôsobom nezohľadnil napriek tomu, že sám poukazuje na neho ako na jedno z hľadísk pri posudzovaní miery poklesu pracovnej schopnosti. Žalovaný si v tomto smere protirečí, keď na jednej strane uvádza toto kritérium ako jedno z hľadísk pri posudzovaní miery poklesu pracovnej schopnosti a na druhej strane ho tento dôvod nezaujíma a odkazuje žalobcu na jeho zistenie u zamestnávateľa. Napriek tomu, že žalovaný a prvostupňový orgán v rozhodnutiach poukazujú na ďalšie hľadiská, ktoré je potrebné zohľadniť pri stanovení miery poklesu pracovnej schopnosti, ako je stupeň funkčného postihnutia organizmu, skutočnosť či bol poškodený preradený na výkon inej práce alebo či bol s poškodeným ukončený pracovný pomer a možnosť ďalšieho uplatnenia poškodeného u zamestnávateľa s prihliadnutím na dosiahnuté vzdelanie poškodeného, či možnosť uplatnenia sa poškodeného na trhu práce, nijako však s týmito kritériami nepracuje. Poškodený je vyučený stolár, ktorý celý život pracoval manuálne, vrátane obdobia, kedy bol zamestnaný u zamestnávateľa. Amputácia jednej ruky mu prakticky ďalší výkon manuálnych činností znemožňuje. Aj pri takých banálnych činnostiach, ako je napríklad zamietanie pracoviska, sa vyžaduje využitie činnosti oboch horných končatín. V tomto smere však žiadne konkrétne dôvody, ako zohľadnil tieto skutočnosti u žalobcu, žalovaný neuvádza, pretože mieru poklesu pracovnej schopnosti napokon posúdil výlučne mechanicky podľa profesiogramu predloženého voči žalobcovi zaujatým zamestnávateľom. Podľa žalobcu sú tvrdenia zamestnávateľa o tom, že naväzať a rozvlákňovať materiál na stroji VLK a vysypať rozvláknený materiál do zásobníka mykacieho stroja VEGAMA možno jednou rukou, je v zjavnom logickom rozpore s faktom, že zamestnávateľ po utrpení úrazu žalobcu ku stroju nepustil a pracovný pomer s ním ukončil. Okrem toho je jedna vec posudzovať, či je tieto činnosti možné robiť aj jednou rukou, a druhá vec je hodnotiť efektívnosť takto pomaly a nemotorne jednoručne vykonávanej manuálne práce, od ktorej je priamo závislá ochota akéhokoľvek zamestnávateľa zamestnávať na takéto činnosti jednorukú osobu.

15. Podľa žalobcu je tvrdenie žalovaného o dobe 20 minút, kedy stroj BEFAMA spracovával materiál a kedy žalobca nepracoval a len čakal, zavádzajúce. Počas tejto doby totiž musel žalobca kontrolovať, či stroj pracuje správne a v prípade nesprávnej činnosti stroja musel vykonávať rôzne zásahy a úkony zamerané na nápravu výrobného procesu. Aj v prípade, ak by žalobca skutočne túto dobu len čakal na ukončenie výrobných činností stroja, táto fáza jeho pracovnej činnosti priamo súvisela s predchádzajúcou manuálnou prácou naváženia, rozvláknenia a vysýpania materiálu a s následnou manuálnou prácou balenia, váženia a registrácie materiálu, ktoré bolo možné riadne efektívne vykonávať len oboma rukami. Preto tento celý pracovný proces nemožno mechanicky rozdeliť len z dôvodu, že žalobca nepotreboval v priebehu pracovného procesu vždy obe ruky. Žiadny zamestnávateľ by žalobcu nebol totiž ochotný zamestnať len na jednu fázu zmieneného pracovného procesu, kedy nepotrebuje k činnosti obe ruky. Tento pracovný proces pri obsluhu zmienených strojov, ktorú vykonával žalobca, je potrebné chápať ako jeden celok. Tento celkový pracovný proces buď žalobca je schopný jednoručne efektívne vykonávať alebo nie. Okrem toho žalobca vykonával u zamestnávateľa aj rôzne údržbárske práce spočívajúce v manuálnych činnostiach vyžadujúcich v drvivej väčšine zapojenie oboch rúk, čo žalovaný opäť nijakým spôsobom nezohľadnil.

16. Podľa žalobcu je postup žalovaného, ako dospel k záveru, ako aj samotný výsledok jeho posúdenia, v zjavnom rozpore s povinnosťou presne a úplne zistiť skutočný stav vecí a teda v rozpore so základnou zásadou správneho konania, ktorou je zásada materiálnej pravdy. Túto povinnosť nemôže žalovaný obchádzať tým, že poukáže na právo žalobcu nahliadnuť do spisu, respektíve, že žalobca nepredložil v konaní žiaden dôkaz. Podľa žalobcu je zrejmé, že miera poklesu pracovnej schopnosti stanovená Sociálnou poisťovňou je absolútne neprímeraná s prihliadnutím na rozsah obmedzenia poškodeného vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca a zjavne nezodpovedá východiskám, ktoré v zmysle zákonných ustanovení majú byť pri stanovení miery poklesu pracovnej schopnosti zohľadnené.

17. Žalobca k správnej žalobe pripojil dôkazy, a to rozsudok Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 9Cpr/17/2017-190 zo dňa 17.07.2020, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoPr/1/2021 zo dňa 30.04.2021, napadnuté rozhodnutie žalovaného, prvostupňové rozhodnutie, a navrhol vykonať výsluch žalobcu za účelom preukázania jeho pracovnej náplne u zamestnávateľa, manuálneho spôsobu výkonu jednotlivých pracovných činností u zamestnávateľa, k dôvodu skončenia jeho pracovného pomeru u zamestnávateľa, k jeho zdravotnému stavu a možnosti uplatnenia sa na pracovnom trhu, ako aj výsluch svedka A. E. za účelom preukázania pracovnej náplni žalobcu u zamestnávateľa a manuálneho spôsobu výkonu jednotlivých pracovných činností vykonaných u zamestnávateľa. V závere správnej žaloby žalobca uviedol, že navrhuje súdu, aby po vykonaní dokazovania s poukazom na ustanovenie § 191 ods. 1 písm. c), d) a e), ods. 3 písm. a) Správneho súdneho poriadku zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňové rozhodnutie a vec vrátil Sociálnej poisťovni, ústredie na ďalšie konanie. Žalobca si uplatnil tiež právo na úplnú náhradu trov konania.

Vyjadrenie žalovaného k správnej žalobe

18. Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe stručne popísal priebeh administratívneho konania. Žalovaný zároveň poukázal na ustanovenia v súvislosti s nárokom na úrazovú rentu a ustanovenie oprávňujúce posudzovať zdravotný stav na účely úrazovej renty a určenie poklesu pracovnej schopnosti zverenej posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Žalovaný tiež poukázal na účel úrazovej renty, ktorým je zmierniť osobe poškodenej pracovným úrazom, respektíve chorobou z povolania finančnú ujmu spôsobenú tým, že ich následkom už nemôže vykonávať pôvodne vykonávanú pracovnú činnosť v takom rozsahu ako, v akom ju vykonávala pred ich vznikom. Vzhľadom na tento účel úrazovej renty, pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti žalobcu, je potrebné skúmať a zohľadniť stupeň funkčného postihnutia organizmu následkom pracovného úrazu, alebo choroby z povolania, percento pracovných úkonov popísaných v profesiograme, ktoré môže žalobca s daným funkčným postihnutím vykonávať, a ktoré nie, ako aj skutočnosť, či bol žalobca ich následkom preradený na výkon inej práce, respektíve či bol so žalobcom ukončený pracovný pomer, pre neschopnosť výkonu pôvodnej pracovnej činnosti, spôsobenú spomenutými poistnými udalosťami. V súlade s uvedeným postupovali pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti žalobcu aj posudková lekárka pobočky, ako aj posudková lekárka ústredia, pričom obe po preskúmaní zdravotného stavu žalobcu ako následku predmetného pracovného úrazu, profesiogramu a ďalších posudkovo významných skutočností, zhodne konštatovali, že u žalobcu je pokles pracovnej schopnosti v rozsahu 25 %, nakoľko zamestnávateľ v liste zo dňa

18. mája 2022 uviedol, že z celkového 8 hodinového pracovného času žalobca vykonával obsluhu mykacieho stroja v rozsahu 40 %, obsluha rozvlákňovacieho stroja predstavovala 50 % a údržbárske práce v areáli (rôzne opravy, výmeny, nátery, kosenie a odpratávanie snehu) predstavovala 10 %. Následne zamestnávateľ emailom zo dňa 18. júla 2022 doplnil profesiogram o podrobnú pracovnú náplň, v ktorej uviedol, že pracovná činnosť žalobcu sa opakuje každých 35 až 40 minút počas celého pracovného dňa, pričom žalobcove pracovné činnosti – obsluhu mykacieho stroja a obsluhu rozvlákňovacieho stroja môže vykonávať jednou rukou. Následne mykací stroj približne 25 minút spracováva materiál, pričom žalobca počas tejto doby nepracuje, ale čaká na navinutie materiálu na dutinku. Po navinutí materiálu žalobca tento materiál balí, váži a registruje v evidencii, pričom na tieto činnosti potrebuje obe ruky. Výsledný pokles pracovnej schopnosti bol následne určený ako presný rozsah činností, ktoré žalobca v dôsledku predmetného pracovného úrazu nemôže vykonávať vyjadrený v percentách, ktoré zodpovedajú času, počas ktorého predmetnú činnosť žalobca vykonával v rámci pracovného dňa: približne 2 hodiny (10 %) z celkových 8 hodín (100 %) rovná sa 25 %. Žalovaný poukázal na profesionálne skúsenosti z medicínskej aj posudkovej praxe posudkových lekárov Sociálnej poisťovne, ktoré odborne zhodnotili vplyv následkov pracovného úrazu na výkon doterajšej pracovnej činnosti žalobcu, pričom vychádzali z profesiogramu predloženého zamestnávateľom a zdravotnej dokumentácie žalobcu, na základe čoho nie je dôvod na spochybnenie postupu posudkových lekárov sociálneho poistenia v konaní, naopak, ich medicínske závery v nadväznosti na aplikáciu príslušných ustanovení zákona sú správne, podložené zdravotnou dokumentáciou žalobcu a inými dôkazmi o súlade s citovaným zákonom. Činnosť posudkových lekárov sociálneho poistenia spočíva v náležitom, objektívnom a nestrannom zistení a posúdení zdravotného stavu žalobcu, a to na základe vyšetrenia žalobcu, doloženej zdravotnej dokumentácie, vrátane lekárskeho správ a závere odborných lekárov. Za účelom zabezpečenia nezávislého posúdenia zdravotného stavu žalobcu posudková lekárka ústredia ako inštančne nadriadený orgán zhodnotila zdravotnú dokumentáciu žalobcu, pričom na tomto základe potvrdila závery posudkovej lekárky pobočky z lekárskej správy zo dňa 10. augusta 2022. Žalovaný pokladá za nepravdivé tvrdenie právneho zástupcu žalobcu, uvedené v žalobe, podľa ktorého chýba popis konkrétnych úvah, ktoré Sociálnu poisťovňu viedli k hodnoteniu miery poklesu pracovnej schopnosti len v rozsahu 25 %. Žalovaný považoval za nepravdivé aj tvrdenie, že proces posudzovania tejto miery bol zo strany žalovaného jednostranný, zaujatý a formálny. Žalovaný má za to, že sa jedná o nepodložené tvrdenie právneho zástupcu žalobcu. Žalovaný zdôraznil, že žiadateľ, ktorý podaním žiadosti iniciuje konanie o svojom nároku, teda žalobca nesie dôkazné bremeno, a teda musí preukázať, že podmienky vyžadované zákonom na vznik nároku na žiadanú dávku spĺňa, ako aj predložiť dôkazy, ktoré toto tvrdenie podporia, respektíve navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Uvedené vychádza z ustanovenia § 227 ods. 3 a z § 196 ods. 6 prvej vety zákona o sociálnom poistení, ako aj z ustanovenia § 184 ods. 5 zákona o sociálnom poistení ukladajúceho žiadateľovi o dávku povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na dávku a nárok na jej výplatu spôsobom určeným Sociálnou poisťovňou. Uvedený právny názor potvrdil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutím 1Sžo/20/2016 zo dňa 7. novembra 2017.

19. Pokiaľ ide o samotný pokles pracovnej schopnosti žalobcu, oprávnenie na jeho určenie majú nesporne výlučne posudkoví lekári Sociálnej poisťovne, ktorí pri jeho určovaní vzhľadom na absenciu zákonnej úpravy, spôsobu určenia percentuálnej miery poklesu pracovnej schopnosti aplikujú zásady vychádzajúce z kompenzačného účelu úrazovej renty - odškodniť osobu poškodenej pracovným úrazom, respektíve chorobou z povolania finančnú ujmu spôsobenú tým, že ich následkom už nemôže vykonávať pôvodne vykonávanú pracovnú činnosť v takom rozsahu, v akom ju vykonávala pred ich vznikom. Správnosť takéhoto určovania poklesu pracovnej schopnosti potvrdil aj Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 4Sa/13/2016 zo dňa 19. januára 2017, podľa ktorého ako jednu zo základných zásad pri určovaní poklesu pracovnej schopnosti vymedzil, že pri jeho určovaní posudkový lekár skúma a zohľadňuje, či bol poškodený preradený na výkon inej práce z dôvodu pracovného úrazu, alebo choroby z povolania, respektíve či bol s poškodeným ukončený pracovný pomer pre poškodenie zdravia alebo či poškodený môže vykonávať inú prácu, nie tú, ktorú vykonával pred pracovným úrazom alebo pred priznaním choroby z povolania. Posudkové lekárky pri posudzovaní miery poklesu pracovnej schopnosti žalobcu postupovali v súlade s ustálenými zásadami jeho určenia, potvrdenými súdnou mocou.

20. K námietke právneho zástupcu ohľadom zisťovania dôvodu skončenia pracovného pomeru žalobcu so zamestnávateľom žalovaný uviedol, že ako v prvostupňovom rozhodnutí uviedol, táto otázka mala smerovať na zamestnávateľa, nakoľko sa jedná o pracovnoprávny vzťah. Na uvedené nie je Sociálna poisťovňa kompetentná odpovedať. Vo vzťahu k úrazovej rente poznamenáva, že je potrebné vnímať

rozdiel medzi spôsobilosťou vykonávať pôvodnú prácu na pracovnoprávne účely a na účely úrazovej renty. Je logické a správne, že pokiaľ u zamestnávateľa žalobcovi klesla spôsobilosť vykonávať pôvodnú prácu o akýkoľvek podiel, bolo povinnosťou zamestnávateľa žalobcu preradiť na inú pracovnú pozíciu, respektíve s ním ukončiť pracovný pomer. Zo strany zamestnávateľa je totiž na výkon práce potrebná úplná schopnosť, respektíve spôsobilosť vykonávať prácu. Žalovaný dal opätovne do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Sa/13/2016 zo dňa 19. januára 2017, v ktorom konštatoval, že percentuálnu mieru poklesu pracovnej schopnosti pri jednotlivých poškodeniach zdravia v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania zákon neurčuje. Pracovné postupy posudkových lekárov sociálneho poistenia sú v tomto smere upravené metodickými predpismi Sociálnej poisťovne a je na odbornom zhodnotení konajúceho posudkového lekára, akú konkrétnu mieru poklesu pracovnej schopnosti určí v rámci zákonom stanoveného rozmedzia 0 % až 100 % z uvedených zásad posudzovania poklesu pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty vyplýva, že ak vzhľadom na priame následky choroby z povolania alebo pracovného úrazu je pôvodné miesto výkonu práce (prevádzka, priestory, pracovné pomôcky), prípadne druh pracovných činností pre poškodeného nevhodné, nemá to za následok stanovenie maximálnej miery poklesu pracovnej schopnosti v rozsahu 100 %, reálna miera poklesu pracovnej schopnosti vyjadrená v percentách sa môže primerane znížiť zohľadnením stupňa poškodenia zdravia, percenta pracovných činností podľa profesiogramu, ktoré poškodený môže na pôvodnom pracovisku vykonávať a ostatných posudkovo závažných skutočností. Žalovaný tiež poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10So/92/2015 zo dňa 22. júna 2016, v ktorom uviedol, že pre priznanie nároku na úrazovú rentu nestačí len samotná skutočnosť, že poškodený bol pre zmenu pracovnej schopnosti v dôsledku pracovného úrazu preradený na inú pracovnú pozíciu, prípadne pre úplnú stratu tejto schopnosti bol s poškodeným ukončený pracovný pomer.

21. K námietke žalobcu, že mu žalovaný neumožnil vyjadriť sa k profesiogramu v rámci administratívneho konania, žalovaný poukázal na § 190 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého majú účastníci konania a ich zástupcovia právo nazeráť do spisov a robiť si z nich výpisy, odpisy a na požiadanie aj vyhotovenie fotokópie okrem údajov o zdravotnom stave účastníka konania.

22. Žalovaný dodal, že subjektívne presvedčenie žalobcu, že jeho zdravotné postihnutie, ktoré žalovaný citlivo vníma, má zodpovedať vyššej miere poklesu schopnosti nie je určujúce, pretože posúdenie rozsahu zdravotného postihnutia, vyžaduje odborné lekárske znalosti, ktoré je vo veciach sociálnych zverené posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne. Vychádzajúc z uvedeného žalovaný považoval prvostupňové rozhodnutie ako aj napadnuté rozhodnutie naďalej za zákonné, vecne správne a námietky žalobcu za nedôvodné. Zároveň poukázal na argumentáciu uvedenú v napadnutom rozhodnutí, na ktorej naďalej zotrval.

Vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného (replika)

23. Žalobca v replike zo dňa 22. mája 2023 uviedol, že vyjadrenie žalovaného je formálne, bez konkrétnej reakcie na žalobcom uvádzané podané dôvody v žalobe. Žalovaný v súvislosti s námietkami žalobcu týkajúcimi sa neobjektívneho posúdenia poklesu pracovnej schopnosti odkázal na právo žalobcu nahliadať do spisu, čo má byť zrejmé podľa žalovaného zárukou jeho nestrannosti a objektívnosti posudzovania a rozhodovania. Žalovaný však opomína, že zákon o sociálnom poistení práve jemu ukladá povinnosť iniciatívne zisťovať a objektivizovať skutkový stav, z ktorého má potom následne vychádzať v konečnom rozhodnutí. Žalovaný má totiž v zmysle § 195 ods. 1 zákona o sociálnom poistení povinnosť presne a úplne zistiť skutočný stav veci. Má tak povinnosť naplniť základnú zásadu správneho konania, ktorou je zásada materiálnej pravdy. Z obsahu tejto zásady vyplýva, že správny orgán je povinný vykonávať dokazovanie tak, aby boli náležite objasnené všetky rozhodujúce okolnosti dôležité pre posúdenie veci. Správny orgán musí zabezpečiť, aby skutkové zistenia, ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania čo najviac zodpovedali skutočnosti. Túto povinnosť nemôže žalovaný obchádzať tým, že poukáže na právo žalobcu nahliadať do spisu, respektíve na to, že žalobca nepredložil v konaní žiaden dôkaz.

24. V súvislosti s poukazom žalovaného na odbornosť a skúsenosti posudkových lekárov, ktorá má zaručovať objektívnosť jeho rozhodovania, žalobca má za to, že žalovaný nevyvrátil skutočnosť, že jeho posudkoví lekári posúdili pokles pracovnej schopnosti u žalobcu výlučne na základe obsahu profesiogramu vypracovaného zamestnávateľom a na základe údajov zamestnávateľa, ktorej činnosti by mohol žalobca vykonávať aj jednou rukou. Všetky ostatné dôvody uvádzané žalovaným, ako aj

ním odkázaná judikatúra, tvorí len prázdny obsah vyjadrenia žalovaného, tak ako tomu bolo aj v prípade samotných napadnutých rozhodnutí. Jediná vec, na ktorú žalovaný pri svojom rozhodnutí prihliadal boli zamestnávateľom oznámené časové údaje výkonu jednotlivých činností žalobcom a oznámenie žalovaného, ktoré činnosti by mohol žalovaný vykonávať aj jednou rukou. Žalobca v podanej žalobe napáda práve takýto neobjektívny spôsob posudzovania poklesu jeho pracovnej schopnosti. Rozhodnutiam chýba kritické zhodnotenie údajov predložených zamestnávateľom. U žalovaného nebola žiadna snaha tieto údaje objektivizovať, napríklad výsluchom iných zamestnancov u zamestnávateľa, prípadne vyjadrením samotného žalobcu. Žalobca u zamestnávateľa vykonával čisto manuálne činnosti v súvislosti s plnením, obsluhou mykacieho stroja a následným balením vyrobených produktov. Išlo všetko o manuálne činnosti vyžadujúce si z hľadiska účelu, ale aj bezpečnosti, zapojenie oboch horných končatín, na ktorých činnosti spočívalo ťažisko celej vykonávanej práce. Žalobca trval na tom, že profesiogram predložený zamestnávateľom je tendenčný a jeho obsah absurdný. Žalobca nespochybňuje, že obsahom profesiogramu ho chcel zamestnávateľ poškodiť a to podobne, ako ho chcel poškodiť popieraním skutočnosti, že k úrazu žalobcu došlo práve na jeho pracovisku a pri obsluhu jeho stroja.

25. K replike žalobcu sa žalovaný nevyjadril a nevyužil svoje právo na predloženie dupliky.

Posúdenie podstatných skutkových zistení a právnych argumentov správny súdom

26. Na základe zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov prešiel od 1. júna 2023 výkon súdnictva z krajských súdov na správne súdy vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. júna 2023 daná právomoc správnych súdov, konkrétne aj z Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Trenčíne a Krajského súdu v Žiline na Správny súd v Banskej Bystrici. V dôsledku uvedeného je konanie pôvodne vedené na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 29Sa/1/2023 vedené na Správnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. ZA-29Sa/1/2023.

27. Správny súd v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „správny súd“) ako súd vecne a miestne príslušný na konanie a rozhodovanie o podanej správnej žalobe, sa oboznámil s administratívnym spisom správnych orgánov, písomnými vyjadreniami účastníkov konania a preskúmal rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie prvostupňového orgánu, vrátane postupu, ktorý ich vydaniu predchádzal, nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe (§ 134 ods. 2 písm. d) v spojení s § 6 ods. 2 písm. c) SSP), keďže sa jedná o správnu žalobu fyzickej osoby v sociálnych veciach, vychádzajúc pritom zo skutkového stavu v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia (§ 135 ods. 1 SSP v znení do 30. júna 2023 podľa § 493e SSP v aktuálnom znení) a po prejednaní veci na nariadenom pojednávaní dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

28. Žaloba žalobcu je osobitným druhom správnej žaloby a to žalobou v sociálnych veciach, ktorá je upravená v tretej časti Správneho súdneho poriadku. K správny žalobám fyzických osôb v sociálnych veciach správne súdy pristupujú k zásade neformálne. Podľa § 134 ods. 1 SSP je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak. Výnimky z tohto všeobecného pravidla sú vymedzené v § 134 ods. 2 SSP, pričom medzi tieto výnimky patrí aj správna žaloba v sociálnych veciach podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP, ak je žalobcom fyzická osoba.

29. Právny zástupca žalobcu sa na pojednávaní pridržiaval v celom rozsahu dôvodov nezákonnosti napadnutých rozhodnutí uvedených v žalobe a následne v replike. Žalovaný síce poukázal, aké všeobecné hľadiská zohľadnil pri svojom rozhodnutí, avšak neuviedol, akými úvahami sa pritom spravoval a ako tieto hľadiská v prípade žalobcu zohľadnil a ako sa tieto premietli do konečného rozhodnutia a do konečného posúdenia poklesu pracovnej schopnosti v miere 25 %. Z toho pohľadu sú rozhodnutia nepreskúmateľné. Žalovaný neposúdil mieru poklesu pracovnej schopnosti u žalobcu nestranné, nakoľko miera poklesu pracovnej schopnosti v rozsahu 25% vychádza výlučne z profesiogramu zamestnávateľa žalobcu, pričom zo skutočnosti, že zamestnávateľ žalobcu popieral, že sa samotný pracovný úraz vôbec stal v jeho prevádzke a na jeho stroji, je zrejmé, že tento zamestnávateľ je svojím spôsobom voči žalobcovi zaujatý a preto táto skutočnosť podstatným spôsobom spochybňuje profesiogram, ktorý zamestnávateľ žalobcu predložil. Samotný rozsah poklesu pracovnej schopnosti nezodpovedá spôsobu výkonu činnosti, ktoré žalobca vykonával u zamestnávateľa, pretože pri pracovnom úraze žalobcu prišiel o svoju dominantnú končatinu, hornú končatinu – pravú ruku a aj keď podstata pracovnej činnosti spočívala v obsluhu pracovného stroja, nebola to obsluha, ktorá by

predstavovala len stláčanie nejakých obslužných gombíkov, ale išlo o činnosť, kde bolo počas celej činnosti potrebné zapojenie oboch horných končatín a to jednak z hľadiska riadneho výkonu tej práce aj z hľadiska kvality a efektivity požadovanej práce a v konečnom dôsledku aj z hľadiska bezpečnosti, ktorá musela byť zachovaná pri obsluhu tohto stroja. O tejto skutočnosti svedčí samotný fakt, že hoci ešte istý čas žalobca pracoval u zamestnávateľa aj po vzniku tohto pracovného úrazu, tak zamestnávateľ ho viac k tomuto stroju s týmto postihnutím, ktoré žalobca má už nepustil.

30. Poverená zástupkyňa žalovaného sa na pojednávaní pridržiavala svojho vyjadrenia k žalobe a odôvodnenia rozhodnutia žalovaného. K námietke nesprávneho právneho posúdenia uviedla, že bol aplikovaný § 88 ako aj § 153 a § 227 ods. 3 zákona o sociálnom poistení. Ustanovenie § 88 je o posúdení nároku na úrazovú rentu, k čomu sa posudzuje, na základe akých pravidiel sa posudzuje. Ustanovenie § 153 túto kompetenciu dáva posudkovým lekárom, čo je podrobne zdôvodnené. Čo sa týka dôkazného bremena a námietok ohľadom profesiogramu k tomu uviedla, že podľa § 227 ods. 3 aj poberateľ dávky je povinný preukázať skutočnosti, ktoré majú vplyv na túto dávku a počas celého konania, žiadne iné ako tento profesiogram predložené ako dôkazný prostriedok nebolo. K nezákonnosti uviedla, že obsahovo a skutkovo je veľmi podrobne rozpísané, ako Sociálna poisťovňa prišla k rozhodnutiu a to najmä aj na strane 4 napadnutého rozhodnutia Sociálnej poisťovne – ústredie, kde je rozpísané ako posudkový lekár posúdil pracovnú činnosť pred úrazom, po úraze a čo ho viedlo k tomu, prečo stanovil mieru poklesu 25%. Z uvedeného dôvodu trvala na zamietnutí žaloby.

31. Žalobca na pojednávaní v rámci spontánnej výpovede uviedol, že skutočnosť, že nemá pravú ruku mu sťažuje bežný život, nemôže si napríklad šnúрку zaviazať na topánke, chlieb natrieť. Od narodenia je pravák a ľavou rukou nič nespraví, ak mu niekto nepomôže. Stále má bolesti a užíva tabletky na bolesť, ktoré veľmi nepomáhajú. U zamestnávateľa vyrábala periny. Každý hovoril, že dovedy budú na stroji robiť, kým sa niečo nestane. Na stroji nebol žiaden kryt na rúrach, všetko bolo odokryté, niečo hrozné. Niekde to našli na smetisku a poskladali to a začali na tom robiť. Hadice, čo tam boli, sa trhali. Olej striekal kade tade, všetko bolo špinavé. To sa ani nedá povedať ako to tam bolo, strašné niečo. Niektorí odišli odtiaľ, že si to dajú radšej niekde inde spraviť. Žalobca pracoval s materiálom – penou, ktorá sa hádzala do stroja, v ktorom sa to trhalo. Potom sa to prenášalo do druhého stroja, kde to išlo cez valce, mlelo a zošivalo sa to. Žalobca na otázky jeho právneho zástupcu popísal pracovnú činnosť tak, že materiál, s ktorým pracoval (molitan) bol na začiatku práce v balíkoch s hmotnosťou približne 200 kg, ktoré bolo potrebné rozbaľiť po celej miestnosti a materiál trhať na kúsky približne o rozmere 1 meter x 1 meter, aby sa s ním ďalej mohlo pracovať a následne sa vkladali do stroja. Pri rozbaľovaní, prenášaní a vkladaní žalobca používal všetky štyri končatiny a táto činnosť trvala približne 5 minút. Následne stroj materiál zhlto a pracoval s ním približne 5 minút, pričom zo stroja vypadávali kusy materiálu. Zatiaľ čo stroj materiál trhal na kúsky žalobca pripravoval (niesol) ďalší materiál k stroju. Následne potrhané kusy materiálu v náručí (oboma rukami) žalobca prenášal k druhému stroju, na ktorom sa materiál tkal a vychádzali z neho kusy o rozmere 2 metre a hrúbke približne 10 centimetrov. Tento proces robil žalobca počas celej pracovnej doby. Hotový výrobok odrezali a dávali ho do vriec a samotný výrobok mal hmotnosť asi 15 až 16 kg a rozmer 70 cm až meter podľa druhu produktu, ktorý sa vyrábala. Počas práce oboch strojov žalobca vykonával upratovacie práce, počas ktorých používal ruky, nakoľko najmä zametala. Stroje, s ktorými žalobca pracoval bolo potrebné premazať, retiazky a pásy sa zvykli trhať. Niekedy museli stroj odstaviť, prípadne sa musel opraviť aj za chodu, lebo inak sa opraviť nedala, tak došlo aj k pracovnému úraze žalobcu. Po pracovnom úraze na stroji už nepracoval a pracovný pomer so zamestnávateľom ukončil tým, že išiel na invalidný dôchodok.

32. Svedok A. E. na pojednávaní v rámci spontánnej výpovede uviedol, že pracoval ako brigádnik u zamestnávateľa spolu so žalobcom. Svedok tam bol asi 7 krát. Boli tam zlé pracovné podmienky, nakoľko pracovali na starých strojoch, ktoré sa kazili. Svedok robil pomocné práce, žalobca dával do stroja molitan a svedok to zbieral a dával do vriec, ktoré mali hmotnosť približne 25 kg, ak materiál do vriec tlačili. Vrecia boli deravé a museli ich lepíť. Žalobca materiál rukami tlačil do valcov, ktoré materiál trhali. Žalobca poobede musel ísť do druhej roboty u toho istého zamestnávateľa, kde robil to isté, ale na väčších strojoch. Žalobca na otázky právneho zástupcu žalobcu popísal pracovnú činnosť tak, že materiál, s ktorým pracovali (molitan) sa nachádzal v druhom sklade v balíkoch s hmotnosťou asi 100 kg, niekedy viac, inokedy menej a museli ho prevážať vozíkom, čo trvalo približne pol hodinu. Potom musel žalobca materiál vytiahnuť a vtláčiť oboma rukami do stroja, v ktorom bol drvený a zomletý. Počas činnosti stroja z neho vypadávali špony. Materiál následne vkladali rukami do vriec. Počas toho ako stroj

pracoval žalobca vyberal ďalší materiál a vkladal ho do stroja. Po pracovnom úraze žalobcu svedok nepomáhal žalobcovi v práci.

33. Právny zástupca žalobcu v konečnom návrhu uviedol, že aj po vykonaní dokazovania má za to, že podaná žaloba je dôvodná a zotrval na jej dôvodoch. Napadnuté rozhodnutia žalovaného nie sú preskúmateľné, nakoľko žalovaný vo všeobecnosti síce poukázal na niekoľko východísk, ktoré mal podľa vlastného zdôvodnenia zohľadniť v danom prípade, avšak tieto rozhodnutia neuvádzajú, ako tieto hľadiská v konkrétnom prípade žalobcu žalovaný pri posúdení jeho nároku na úrazovú rentu zohľadnil. Na argumentáciu žalovaného, že žalobca mal možnosť predkladať svoje návrhy, či stanoviská, či vyjadrenia počas konania, poukázal na ustanovenie § 195 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci a na tento účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie. Sociálna poisťovňa má preto povinnosť nielen jednostranne zistiť skutkový stav od zamestnávateľa, ale má sa podrobne zaoberať jednotlivými skutočnosťami a zistiť skutočnosti, ktoré sú potrebné na rozhodnutie v danej veci. Je nesporné, že žalobca prišiel pri pracovnom úraze o svoju dominantnú končatinu a už samotná skutočnosť, že žalobca je vyučený stolár a u svojho zamestnávateľa vykonával výlučne manuálne činnosti svedčí o tom, že profesiogram, ktorý bol predložený zo strany zamestnávateľa, nemôže byť objektívny. Vykonané dokazovanie preukázalo skutočnosť, že žalobca potreboval počas výkonu jednotlivých činností zapojenie oboch končatín a to jednak z hľadiska možnosti vykonávať danú prácu už len s ohľadom na veľkosť a váhu balíkov toho materiálu, s ktorým pracoval, ale aj pri obsluhu daného stroja. Zapojenie oboch končatín bolo nevyhnutné, jednak z hľadiska kvality práce, jej efektivity, ale aj z hľadiska bezpečnosti, nakoľko stroj, na ktorom žalobca pracoval nespĺňal bezpečnostné normy. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal za to, že podaná žaloba je dôvodná a navrhol, aby súd v rozsudku zrušil napadnuté rozhodnutia Sociálnej poisťovne a priznal žalobcovi právo na plnú náhradu trov konania.

34. Žalobca na záver pojednávania uviedol, že momentálne poberá invalidný dôchodok, z ktorého sa žiť nedá.

35. Poverená zástupkyňa žalovaného v konečnom návrhu uviedla, že aj po vykonanom dokazovaní trvá na tom, že rozhodnutie žalovaného je preskúmateľné a zákonné. S poukazom na ustanovenie § 195 ods. 1 zákona o sociálnom poistení mala za to, že organizačné zložky dostatočne zistili skutkový stav veci počas celého konania a z uvedeného dôvodu navrhla žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

36. Podľa § 2 ods. 1 a 2 SSP; (1) V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. (2) Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

37. Podľa § 6 ods. 1 SSP; (1) Správne súde v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

38. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP; správne súde rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

39. Podľa § 134 ods. 1 a 2 SSP; (1) Správny súd je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak.

(2) Správny súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak

a) rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy bolo vydané na základe neúčinného právneho predpisu,

b) rozhodnutie alebo opatrenie vydal orgán, ktorý na to nebol podľa zákona oprávnený,

c) ide o veci podľa § 192,

d) ide o veci podľa § 6 ods. 2 písm. c), ak je žalobcom fyzická osoba,

e) ide o veci podľa § 6 ods. 2 písm. d),

f) vec súvisí s ochranou práv spotrebiteľa.

40. Podľa § 135 ods. 1 SSP (v znení účinnom do 31. mája 2023 podľa § 493b SSP); na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

41. Podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP; správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov.

42. Podľa § 191 ods. 1 písm. f) SSP; správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie vecí,

43. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) SSP; sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

44. Podľa § 199 ods. 2 SSP; v konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania – fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.

45. Podľa § 199 ods. 3 SSP; ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

46. Podľa § 202 ods. 2 veta prvá SSP; správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne.

47. Podľa § 203 ods. 1 a 2 SSP; (1) Rozsah správnej žaloby fyzickej osoby a jej dôvody možno zmeniť alebo doplniť až do rozhodnutia správneho súdu. (2) Pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

48. Podľa § 8 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 677/2006 Z. z.; pracovný úraz podľa tohto zákona je poškodenie zdravia alebo smrť fyzickej osoby spôsobené nezávisle od jej vôle krátkodobým, náhlym a násilným pôsobením vonkajších vplyvov, ktoré

a) zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 utrpel pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh, pre plnenie pracovných úloh alebo služobných úloh a pri odvracaní škody hroziacej zamestnávateľovi, 26)

b) fyzická osoba uvedená v § 17 ods. 2 utrpela pri činnostiach uvedených v tomto ustanovení alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami.

49. Podľa § 13 ods. 3 písm. b) zákona o sociálnom poistení; z úrazového poistenia sa za podmienok ustanovených týmto zákonom poskytujú úrazové dávky, a to úrazová renta.

50. Podľa § 17 ods. 1 zákona o sociálnom poistení; nárok na úrazové dávky z úrazového poistenia zamestnávateľa má zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom.

51. Podľa § 83 zákona o sociálnom poistení; poškodený na účely poskytovania úrazových dávok je zamestnanec, okrem sudcu a prokurátora a fyzická osoba uvedená v § 17 ods. 2, ak utrpeli pracovný úraz alebo sa u nich zistila choroba z povolania.

52. Podľa § 84 ods. 1, 2 zákona o sociálnom poistení; (1) Denný vymeriavací základ zamestnanca na určenie sumy úrazových dávok uvedených v § 13 ods. 3 písm. a) až e) a na určenie sumy rehabilitačného a rekvalifikačného je podiel súčtu vymeriavacích základov zamestnanca neobmedzených podľa § 138 ods. 12 dosiahnutých v rozhodujúcom období a počtu kalendárnych dní rozhodujúceho obdobia, ak tento zákon neustanovuje inak. Denný vymeriavací základ zamestnanca sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor. Na určenie rozhodujúceho obdobia platí § 54 ods. 1, 2 a 5 rovnako. Skutočnosť rozhodujúca na určenie rozhodujúceho obdobia je deň utrpenia pracovného úrazu alebo deň, od ktorého sa zistila choroba z povolania, ak tento zákon neustanovuje inak. (2) Ak

zamestnanec nemal v rozhodujúcom období určenom podľa odseku 1 príjem, z ktorého sa určuje jeho vymeriavací základ, alebo ak nárok na úrazovú dávku vznikol v deň vzniku nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia, suma úrazovej dávky uvedenej v odseku 1 sa určí z pravdepodobného denného vymeriavacieho základu. Pravdepodobný denný vymeriavací základ je jedna tridsatina vymeriavacieho základu, z ktorého sa platilo alebo by sa platilo poistné na úrazové poistenie za kalendárny mesiac, v ktorom poškodený naposledy vykonával činnosť zamestnanca pred vznikom pracovného úrazu alebo pred zistením choroby z povolania.

53. Podľa § 88 ods. 1, 2 a 3 zákona o sociálnom poistení; (1) Poškodený má nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 (ďalej len „pokles pracovnej schopnosti“) a nedovršil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok. (2) Poškodený nemá nárok na výplatu úrazovej renty v období, počas ktorého má nárok na úrazový príplatok, a v období, počas ktorého má nárok na rehabilitačné alebo rekvalifikačné. Poškodený nemá nárok na výplatu úrazovej renty ani v období, počas ktorého sa mu neposkytuje rehabilitačné alebo rekvalifikačné z dôvodu jeho neúčasti na pracovnej rehabilitácii alebo rekvalifikácii bez vážneho dôvodu uznaného Sociálnou poisťovňou alebo v ktorom mal priebeh pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie. (3) Pokles pracovnej schopnosti sa posudzuje na účely odseku 1 v súvislosti s plnením pracovných úloh uvedených v § 8 ods. 4 alebo s činnosťami uvedenými v § 17 ods. 2, alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami. Pokles pracovnej schopnosti sa opätovne posúdi, ak sa predpokladá zmena vo vývoji pracovnej schopnosti. Pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

54. Podľa § 89 ods. 1 zákona o sociálnom poistení; suma úrazovej renty sa určí ako súčin 30,4167-násobku sumy zodpovedajúcej 80% denného vymeriavacieho základu poškodeného a koeficientu určeného ako podiel čísla zodpovedajúceho percentuálnemu poklesu pracovnej schopnosti a čísla 100.

55. Podľa § 153 ods. 1 písm. c), ods. 4 písm. a), ods. 5 a 8 zákona o sociálnom poistení; (1) Lekárska posudková činnosť pri výkone sociálneho poistenia sa člení na lekársku posudkovú činnosť úrazového poistenia. (4) Lekárska posudková činnosť úrazového poistenia zahŕňa posudzovanie poklesu pracovnej schopnosti. (5) Lekársku posudkovú činnosť podľa odseku 1 vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len "posudkový lekár") a podľa odseku 2 písm. b) aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného. (8) Posudkový lekár pri výkone lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje s praktickým lekárom, ošetrojúcim lekárom a s revíznym lekárom zdravotnej poisťovne.

56. Podľa § 172 ods. 1 zákona o sociálnom poistení; na konanie vo veciach sociálneho poistenia sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Všeobecný predpis o správnom konaní sa nevzťahuje ani na konanie vo veciach starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom týmto zákonom.

57. Podľa § 196 ods. 1, 6, 7 zákona o sociálnom poistení; (1) Dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci, najmä výpovede účastníkov konania a vyjadrenia účastníkov konania a svedkov, odborné posudky, znalecké posudky, správy, listiny, vyjadrenia a potvrdenia iných fyzických osôb a právnických osôb. Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo skutočnosti známe z činnosti Sociálnej poisťovne. (6) Účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci. (7) Organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

58. Podľa § 209 ods. 1, 2, 3, 4 zákona o sociálnom poistení; (1) Rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti. (2) Rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania

vyhovuje v celom rozsahu. (3) Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Ak sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, organizačná zložka Sociálnej poisťovne určí pre ňu lehotu. (4) V odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.

59. Podľa § 212 ods. 12 zákona o sociálnom poistení; ak má účastník konania zástupcu s plnomocenstvom na celé konanie, doručuje sa písomnosť iba tomuto zástupcovi. Ak účastník konania má osobne v konaní niečo vykonať, doručuje sa písomnosť nielen zástupcovi s plnomocenstvom, ale aj účastníkovi konania.

60. Podľa § 218 ods. 1, 2 zákona o sociálnom poistení; (1) Odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu. Ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni. (2) Ak sú na to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

61. Správny súd sa v rámci súdneho prieskumu oboznámil s podaniami účastníkov konania, obsahom pripojeného administratívneho spisu a dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná, nakoľko napadnuté rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov a zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci. Rozhodnutie žalovaného preto podľa ustanovenia § 191 ods. 1 písm. d) a e) SSP v spojení s ustanovením § 191 ods. 4 prvá veta SSP zrušil a vec vrátil orgánu verejnej správy 1. stupňa na ďalšie konanie.

62. Predmetom preskúmovacieho konania je rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy, ktorým bolo rozhodnuté o žiadosti žalobcu o priznanie úrazovej renty tak, že žalobca, ktorý utrpel poškodenie zdravia v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 26. augusta 2016, nemá podľa § 88 a § 89 zákona o sociálnom poistení nárok na úrazovú rentu.

63. Podanou správnu žalobou žalobca namietal nezákonnosť rozhodnutia žalovaného z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti pre nedostatočné odôvodnenie vo vzťahu k stanoveniu percentuálnej miery poklesu pracovnej schopnosti žalobcu a z dôvodu nedostatočného zistenia skutkového stavu zohľadňujúceho len profesiogram predložený zamestnávateľom žalobcu.

64. Úrazová renta predstavuje pravidelnú peňažnú dávku úrazového poistenia, ktorá má poškodenej osobe zmierniť pokles zárobku v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania po jeho opätovnom zradení do pracovného procesu a kompenzovať tak pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť, t.j. činnosť vykonávanú pred vznikom pracovného úrazu alebo choroby z povolania. Z uvedeného je zrejmé, že nárok na úrazovú rentu je bezprostredne spätý s poškodením zdravia, ktoré vzniklo v priamej príčinnej súvislosti s pracovným úrazom. Na úrazovú rentu ako dávku poskytovanú z úrazového poistenia má po splnení podmienok stanovených zákonom nárok zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 zákona o sociálnom poistení a fyzická osoba spadajúca do osobného rozsahu úrazového poistenia podľa § 17 ods. 2 cit. zákona, ktorý v § 83 pre účely poskytovania úrazových dávok definuje túto osobu ako poškodenú, ak utrpela pracovný úraz alebo sa u nej zistila choroba z povolania. Základnou podmienkou tak je, že pokles pracovnej schopnosti bol v priamej súvislosti s utrpénym pracovným úrazom a tento pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť je vyšší ako 40 % za podmienky, že poškodený súčasne nedovŕšil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok. Z § 88 ods. 3 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že pokles pracovnej schopnosti sa posudzuje v súvislosti s plnením pracovných úloh uvedených v § 8 ods. 4 alebo s činnosťami uvedenými v § 17 ods. 2, alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami.

65. V preskúmvanej veci nebolo medzi účastníkmi konania sporné, že žalobca dňa 26. augusta 2016 utrpel pracovný úraz, v dôsledku ktorého došlo k poškodeniu jeho zdravia. Táto skutočnosť napokon vyplynula aj z rozhodnutí Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 9Cpr/17/2017 zo dňa 17. júla 2020 a Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoPr/1/2021 zo dňa 30. apríla 2021, ktoré nadobudli právoplatnosť

dňa 7. mája 2021, a ktoré boli predložené žalobcom spolu so správnu žalobou a sú aj súčasťou administratívneho spisu.

66. Medzi účastníkmi bolo však sporné percentuálne vyjadrenie poklesu pracovnej schopnosti žalobcu, keď z rozhodnutia žalovaného vyplýva, že posudková lekárka žalovaného v odbornom posudku určila mieru poklesu pracovnej schopnosti žalobcu vo výške 25% a žalobca tvrdil, že miera poklesu pracovnej schopnosti nezodpovedá skutkovému stavu.

67. Úlohou orgánu verejnej správy je rozhodnutie založiť na skutočnostiach zisťovaných v administratívnom konaní a tiež rozhodnutie náležite odôvodniť. Podľa § 209 ods. 4 zákona o sociálnom poistení odôvodnenie rozhodnutia musí obsahovať, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol orgán verejnej správy vedený pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval. Posudzovať mieru pracovnej schopnosti patrí do kompetencie posudkových lekárov.

68. Správne súdy v rámci rozhodovania v správnom súdnictve nemajú oprávnenie na to, aby vyslovovali záver o tom, či žalobcovi vznikol alebo nevznikol nárok na úrazovú rentu, ani odborný záver o tom, aká je percentuálna výška poklesu schopnosti poškodeného (žalobcu) vykonávať jeho doterajšiu činnosť, nevyslovujú ani odborný záver ohľadom medicínskych otázok. Posudzujú to, či posudky ako podklad rozhodnutia o nároku na úrazovú rentu sú úplné, objektívne, logické a presvedčivé a či ich závery nie sú v rozpore s nálezmi odborných lekárske vyšetrení. Vychádzajú z uvedeného správny súd preskúmal závery posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia v rámci prieskumu postupu a rozhodnutia žalovaného. Posudzoval presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä lekárske správy obsiahnuté v zdravotnej dokumentácii žalobcu, v nich uvedené objektívne nálezy odborných lekárov a ich diagnostické závery.

69. V konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o dávkach úrazového poistenia, v rámci ktorého sa rozhoduje o nároku na úrazovú rentu, je nevyhnutnou požiadavkou, aby bol dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska miery poklesu jeho schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca. Dokazovanie v tomto smere sa vykonáva podľa § 196 a nasl. zákona o sociálnom poistení, pričom jedným z dôkazov sú aj odborné posudky vydané v rámci lekárskej posudkovej činnosti úrazového poistenia, ktorá zahŕňa aj posudzovanie poklesu pracovnej schopnosti (§ 153 ods. 4 písm. a/ Zákona o sociálnom poistení). Sociálna poisťovňa pri rozhodovaní o žiadosti o priznanie úrazovej renty vychádza z lekárskeho posudku vypracovaného posudkovým lekárom, avšak v prípade, že tento neobsahuje relevantné náležitosti alebo obsahuje rozdielnosti oproti zisteniam alebo popisom zdravotného stavu žiadateľa uvedeného v lekárske nálezoch, tieto musí vyhodnotiť a zabezpečiť ich odstránenie. To platí aj o posúdení, či boli zohľadnené všetky zákonné kritériá pri určení miery poklesu pracovnej schopnosti žiadateľa.

70. Z administratívneho spisu vyplýva, že prvostupňový orgán verejnej správy o žiadosti žalobcu rozhodol tak, že žalobca nemá nárok na úrazovú rentu s odôvodnením, že podľa Lekárskej správy posudkového lekára prvostupňového orgánu verejnej správy zo dňa 10. augusta 2022 má žalobca v dôsledku pracovného úrazu zistený pokles pracovnej schopnosti v rozsahu 25 %, a preto nespĺňa podmienky nároku na úrazovú rentu podľa § 88 zákona o sociálnom poistení. Odvolanie žalobcu žalovaný v celom rozsahu zamietol a rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy potvrdil. Rozhodnutie žalovaného bolo odôvodnené tým, že posudková lekárka žalovaného opätovne posúdila zdravotný stav poškodeného (žalobcu) na účely úrazovej renty a vypracovala Lekársku správu zo dňa 27. októbra 2022. Vychádzajú z predložených lekárske nálezov konštatovala, že poškodený dňa 26. augusta 2016 utrpel pracovný úraz, pri ktorom u neho došlo k amputácii pravej ruky v oblasti zápästia. Následne bola realizovaná komplexná chirurgická liečba s následnou inštaláciou prvotne statickej protézy a neskôr po adaptačnej príprave Bio elektronickej protézy. Posudková lekárka ústredia uviedla, že zamestnávateľ v dodatku profesiogramu uviedol jednotlivé časové rozpätia vykonávanej práce, kde je nutné, aby poškodený používal obe horné končatiny. Uviedol, že obe horné končatiny je nutné používať pri vážení, balení, registrácii v evidencii a pri údržbárskych prácach. Pri pracovnej činnosti obsluha strojov a údržbárske práce, nie je nutné používať obe horné končatiny. Zároveň zamestnávateľ podoťkol, že pri spracovaní materiálu je čakanie na navinutie materiálu na dutinku cca 25 minút. Pracovná činnosť sa opakuje každých 35-40 minút. Záverom posudková lekárka ústredia uviedla, že pokles pracovnej

schopnosti poškodeného v súvislosti s predmetným pracovným úrazom je v rozsahu 25 %, nakoľko 25 % pracovných úkonov, popísaných v pracovnej náplni, nemôže následkom pracovného úrazu vykonávať.

71. Správny súd uvádza, že predpokladom preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného je, aby rozhodnutie orgánu verejnej správy bolo riadne odôvodnené tak, aby z rozhodnutia bolo zrejmé, aké skutkové zistenia boli rozhodné pre vydanie rozhodnutia orgánu verejnej správy, z ktorých dôkazov boli podstatné skutočnosti zistené, ako boli vyhodnotené a ako boli právne posúdené. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy je v medziach rozsahu a dôvodov podanej správnej žaloby a pri žalobách v sociálnych veciach aj širšie posudzovať, či orgán verejnej správy vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi i procesnoprávnymi predpismi. Pri rozhodnutí, ktoré orgán verejnej správy vydal na základe zákonom povolenej správnej úvahy, správny súd preskúmava iba, či takéto rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Zákonnosť rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy je podmienená zákonnosťou postupu orgánu verejnej správy predchádzajúceho jeho vydaniu.

72. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správny súd vychádza zo skutkového stavu, ktorý tu bol v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP), a preto v správnom súdnom konaní správny súd dokazovanie zásadne nevykonáva, vykonáva len také dokazovanie, ktoré je nevyhnutné na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia, t.j. jeho rozsah je obmedzený účelom správneho súdneho konania (§ 119 ods. 1 SSP).

73. Ustanovenie § 119 SSP umožňuje správne súdu vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia, konkrétny rozsah vykonaného dokazovania je však v správnom súdnom konaní determinovaný medzami súdneho prieskumu. Konkrétne by malo ísť len o dokazovanie, ktorým sa má preukázať, či skutkový stav bol orgánom verejnej správy zistený dostatočne na rozhodnutie vo veci samej. Opak by znamenal neprípustný zásah súdnej moci do moci výkonnej reprezentovanej v správnom súdnom konaní orgánmi verejnej správy.

74. V prejednávanej veci žalobca v správnej žalobe namietal nedostatočne zistený skutkový stav spočívajúci v tom, že percentuálna miera poklesu pracovnej schopnosti žalobcu bola určená výlučne na základe profesiogramu zamestnávateľa žalobcu. V tejto súvislosti správny súd považuje za potrebné uviesť, že považoval za potrebné pre rozhodnutie vo veci vzhľadom na žalobnú námietku vykonať výsluch žalobcu a svedka A. E., nakoľko ich výpovede mohli objasniť, či bol skutkový stav správnymi orgánmi zistený dostatočne a či zamestnávateľom predložený profesiogram zodpovedal pracovnej činnosti, ktorú žalobca reálne vykonával. Pri určovaní percentuálneho poklesu pracovnej schopnosti poškodeného na účely úrazovej renty v zmysle § 88 ods. 1 zákona o sociálnom poistení sa v rámci naposledy vykonávanej činnosti poškodeného ako zamestnanca prihliada najmä na pracovnú náplň, prípadne presný rozpis vykonávaných prác, vrátane jednotlivých časových úsekov v rámci pracovnej doby. Percentuálnu mieru poklesu pracovnej schopnosti pri jednotlivých poškodeniach zdravia v dôsledku pracovného úrazu žiaden zákon ani iná právna norma neurčuje. Posudkový lekár sociálneho poistenia pri posudzovaní zdravotného stavu poškodeného na účely úrazovej renty vychádza z náplne práce (profesiogramu) poškodeného, pričom využíva všetky profesionálne skúsenosti z medicínskej a posudkovej praxe, dáva do súvislosti dôsledky poškodenia zdravia na výkon doterajšej činnosti poškodeného ako zamestnanca a skúma aj možnosť jeho ďalšieho uplatnenia u zamestnávateľa a na trhu práce (tzv. pracovná rekomandácia). Pre určenie konkrétneho percenta miery poklesu pracovnej schopnosti posudkový lekár stanoví stupeň funkčného postihnutia organizmu následkom pracovného úrazu a percento pracovných úkonov, ktoré môže poškodený s daným funkčným postihom vykonávať. Posudkový lekár v celkovom posudku lekárskej správy vyhodnocuje dôsledky pracovného úrazu na zníženie alebo stratu pracovných zručností, alebo na zníženie, prípadne stratu psychických schopností na výkon doterajšieho zamestnania. V celkovom posudku sa tiež zohľadňuje stupeň, forma alebo štádium poškodenia orgánu alebo systému, tzn. že sa prihliada na klinické štádiá poškodenia zdravia. Pre samotné určenie miery poklesu pracovnej schopnosti je potrebné vziať do úvahy, do akej miery poškodený pracovným úrazom alebo chorobou z povolania už nemôže vykonávať doterajšiu činnosť, teda koľko percent z pôvodnej 100 % pracovnej náplne už vykonávať nemôže a koľko môže.

75. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na to, že v lekárskej správe posudkového lekára prvostupňového orgánu verejnej správy zo dňa 10. augusta 2022 sa uvádza, že žalobca nemôže ako robotník vykonávať pôvodnú prácu na pôvodnom pracovisku, ale môže byť zaradený na trhu práce bez nutnosti zaťažovania, používania pravej hornej končatiny a môže vykonávať prácu za uvedených podmienok, informátor. Odhliadnuc od toho, že v lekárskom posudku posudkovej lekárky žalovaného zo dňa 27. októbra 2022 sa nesprávne uvádza, že žalobcom doteraz vykonávaná pracovná činnosť bola strážnik, informátor (nie robotník), závery týkajúce sa pracovnej rekomandácie sú zhodné a teda, že žalobca nemôže vykonávať prácu na pôvodnom pracovisku, ale na trhu práce zaradený môže byť, pričom môže vykonávať prácu len v prostredí bez nutnosti zaťažovania, používania pravej hornej končatiny. Správny súd však poukazuje na skutočnosť, že z výsluchu samotného žalobcu a svedka A. E. na pojednávaní boli zistené skutočnosti spochybňujúce závery posudkových lekárov, ktoré vychádzali z profesiogramu (a jeho doplnenia) predloženého konateľom zamestnávateľa žalobcu. V zmysle predloženého doplneného profesiogramu mal žalobca vykonávať prácu počas 35-40 min. pracovných cyklov, ktorý sa začína navážením a rozvláknením materiálu na stroji VLK, následne sa rozvláknový materiál vysype do zásobníka mykacieho stroja BEFAMA, ktorý spracúva materiál navinutím na dutinku 25 minút, počas ktorých žalobca nepracuje a po navinutí materiálu žalobca materiál balí, váži, registruje v evidencii, čo predstavuje z pracovného cyklu približne 5 minút, počas ktorých žalobca potrebuje obe horné končatiny.

76. Správny súd uvádza, že profesorom slúži k určení minimálnych štandardov (zákonných požiadaviek) na vykonávanie danej práce a maximálnej schopnosti konkrétneho zamestnanca tieto podmienky spĺňať, teda ide o individuálne zhodnotenie poklesu vykonávať istú konkrétnu činnosť v reálnych podmienkach zamestnávateľa (vek a opotrebovanosť strojov, reálne pracovné prostredie a pracovné pomôcky, deľba práce, odpočinok,...). Zároveň by mal byť profesiogram obsahovo zameraný aj na všeobecnú charakteristiku pracovnej činnosti, v ktorej sú zahrnuté najpodstatnejšie informácie o všetkých úlohách a pracovných prostriedkoch, ktoré zamestnanec pri výkone danej profesia používa; ďalej súhrn požiadaviek zamestnanca, ktoré vyplývajú z vnútropodnikových organizačných a technologických noriem a predpisov daného podniku; opis obsahu pracovnej činnosti z hľadiska používaných pohybov, úkonov a požadovaných operácií; opis predmetu pracovnej činnosti; opis objektívnych podmienok pracovnej činnosti – fyzických, organizačných a sociálnych požiadaviek na zamestnanca z hľadiska jeho fyzickej, psychickej a odbornej spôsobilosti na výkon danej profesie; podklady na porovnanie profesie z hľadiska rizikovosti, so zreteľom na fyzickú, sensorickú a psychickú záťaž a stres a podklady pre normovanie pracovného výkonu – časová snímka dňa (zahŕňajúca povinné prestávky potrebné z prevádzkových dôvodov – odstávka stroja, prestávky v práci na odpočinok a jedenie, prípravné práce, výkon hlavnej činnosti, obslužné činnosti – príprava pracoviska, očista pracoviska, rozdelenie na samostatný výkon, výkon v kolektíve, počet zamestnancov na smene a pod.). Tieto aspekty však z profesiogramu predloženého zamestnávateľom ani jeho doplnenia nevyplývali.

77. Správny súd v tejto súvislosti poukazuje na obsah výpovede žalobcu a svedka A. E., z ktorých je možné indikovať, že rozhodné skutočnosti ovplyvňujúce stanovenie percentuálnej miery poklesu pracovnej schopnosti žalobcu neboli v administratívnom konaní zistené dostatočne, úplne a riadne na vyvodenie záveru, že miera poklesu pracovnej schopnosti je 25 %. Z výpovedí vyplynulo, že pracovná náplň žalobcu spočívala v činnostiach, pri ktorých používal obe horné končatiny pri manipulácii s materiálom už pri jeho príprave na pracovný cyklus, rozbalení, vtlačaní do rozvláknovacieho stroja, následne pri prenose rozvláknového materiálu k mykaciemu stroju a napokon aj počas práce s výslednými produktami – ich vážením a balením do vriec. Dôležitou skutočnosťou bolo, že žalobca mal pracovné činnosti spočívajúce v príprave materiálu vykonávať aj v čase spracovania materiálu na rozvláknovacom stroji BEFAMA, teda bola spochybená aj skutočnosť, že žalobca počas 25 minút, kým mykací stroj pracoval, len čakal. Napokon z napadnutého rozhodnutia žalovaného, ani z prvostupňového rozhodnutia, resp. z lekárskeho posudku, ktoré boli ich podkladom žiadnym spôsobom nevyplýva skutočnosť, či u žalobcu došlo k amputácii dominantnej hornej končatiny. Táto skutočnosť vyplynula až z výsluchu žalobcu, ktorý uviedol, že jeho dominantnou (preferovanou) rukou od narodenia je pravá horná končatina, čo mu sťažuje aj každodennú sebaobsluhu. Pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti je rozhodujúca pracovná náplň – profesiogram pracovného zaradenia, v ktorom pracovný úraz vznikol, ale taktiež kvalita pracovného prostredia, v ktorom sa pracovné činnosti vykonávali. V tomto smere z výpovede žalobcu a svedka vyplynulo, že celkový technický stav strojov neprispieval kvalite pracovného prostredia. Vzhľadom na uvedené má správny súd za to, že v správnej žalobe a v priebehu konania vykonaným dokazovaním bol kvalifikovane spochybený profesiogram, resp.

popis pracovnej činnosti žalobcu predložený jeho zamestnávateľom, čo sa prejavilo nezákonnosťou napadnutých rozhodnutí z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu.

78. Vzhľadom na odborné aspekty v medicínskej oblasti, resp. problematiky vyplývajúcej z lekárskeho správ a posudkov, ktoré boli rozhodujúce pre skutkové zistenia a skutkové i právne posúdenie vecí konajúcimi orgánmi verejnej správy, správny súd nebol oprávnený v preskúmanom prípade prehodnocovať zdravotný stav žalobcu a sám tak určovať jeho rozhodujúce zdravotné postihnutie, resp. posudzovať jeho zdravotný stav, od ktorého sa odvíja aj určenie percentuálnej miery poklesu pracovnej schopnosti poškodeného (žalobcu). Preto správny súd skúmal najmä to, či sú závery žalovaného vyjadrené v napadnutom rozhodnutí logické a zrozumiteľné, či neodporujú skutkovým zisteniam, podkladom rozhodnutia a platnej právnej úprave a tiež, či je rozhodnutie náležite odôvodnené. Po vykonaní prieskumu v uvedenom rozsahu správny súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného tieto požiadavky stanovené zákonom nespĺňa.

79. Z ust. § 209 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu vecí a musí obsahovať predpísané náležitosti. V odôvodnení rozhodnutia musí byť uvedené, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol orgán verejnej správy vedený pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval. Z ust. § 195 ods. 1 a 2 cit. zákona súčasne vyplýva pre organizačnú zložku Sociálnej poisťovne povinnosť postupovať pred vydaním rozhodnutia tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav vecí a na ten účel je povinná obstaráť si potrebné podklady pre rozhodnutie. Týmto podkladmi sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe organizačnej zložke Sociálnej poisťovne z jej činnosti. Organizačná zložka má povinnosť pri posudzovaní vecí objasňovať rovnako dôkladne všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech alebo neprospech účastníka konania (§ 195 ods. 3 Zákona o sociálnom poistení). Z ust. § 218 ods. 1 cit. zákona vyplýva pre odvolací orgán povinnosť preskúmať napadnuté rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy v celom rozsahu a ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplniť, prípadne zistené nedostatky odstrániť.

80. Žalovaný (ani prvostupňový orgán verejnej správy) sa vyššie cit. zákonnými ustanoveniami neriadil. Správny súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že požiadavka na riadne odôvodnenie rozhodnutia (okrem § 209 zák. č. 461/2003 Z.z.) vyplýva aj z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), ktoré je možné subsumovať pod právo na spravodlivý súdny proces. Súčasťou práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru je v zmysle judikatúry Ústavného súdu SR i ESLP aj právo účastníkov konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania. Podľa konštantnej judikatúry ESLP (napr. Garcia Ruiz vs. Španielsko, rozsudok z 21.01.1999) pre správne súdnictvo vyplýva záver, že na každý relevantný argument účastníka musí orgán verejnej správy primerane reagovať, tzn. vo svojom odôvodnení musí presvedčivým spôsobom ponúknuť účastníkovi konania odpoveď, či je jeho argument dôvodný a aký záver z toho pre konanie vyplýva. Rovnako aj na každý irelevantný argument musí orgán verejnej správy reagovať minimálnym spôsobom, tzn. musí stručne objasniť, prečo je argument nedôvodný. Problematikou týkajúcou sa povinnosti náležite odôvodniť rozhodnutie sa zaoberal vo svojej judikatúre aj Ústavný súd SR (napr. v nálezoch sp. zn. I.ÚS 243/07, I.ÚS 114/08, III.ÚS 36/2010), v ktorých ÚS SR o.i. konštatoval, že „... jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je povinnosť súdov ako aj orgánov verejnej správy svoje rozhodnutia odôvodniť v súlade so zákonnou úpravou. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Povinnosť súdu ako aj orgánu verejnej správy je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, pričom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo vrátane toho, čo uviedli účastníci. Orgán štátnej moci je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania. Nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia“. Obdobne NS SR prostredníctvom svojej judikatúry vytýčil nasledujúcu definíciu minimálnych kritérií odôvodnenia rozhodnutia orgánu verejnej správy: „... odôvodnenie rozhodnutia orgánov verejnej správy ... musí obsahovať logickú, právnu a presvedčivú argumentáciu o splnení formálnej a materiálnej podmienky v dostatočnom rozsahu, to znamená, že

priemernému adresátovi je daná možnosť z jemu predloženého odôvodnenia pochopiť, na základe akých skutočností (dôkazných prostriedkov) a v akom rozsahu bol zistený skutkový stav, správnosť právnych noriem aplikovaných na skutkový stav a právne závery nevybočujúce z logiky aplikácie práva vedúcej k myšlienke obsiahnutej vo výrokovvej časti.“. Pokiaľ preskúmané rozhodnutie orgánov verejnej správy nebude spĺňať uvedenú definíciu, potom je nepreskúmateľné, čo je dôvodom na zrušenie rozhodnutia orgánu verejnej správy. Nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov nie je len také rozhodnutie, ktorému chýba úplné odôvodnenie, ale aj také, ktorého odôvodnenie nie je dostatočné a v ktorom chýbajú skutkové dôvody a úvahy, ktorými sa orgán verejnej správy k skutkovým záverom dopracoval a úvahy, ktorými ich právne vyhodnotil. Povinnosťou orgánu verejnej správy je teda rozhodnutie odôvodniť tak, aby jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom bolo zrejmé, z akých podkladov orgán verejnej správy pri svojom rozhodovaní vychádzal, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie a z akých dôvodov, aby jasne a výstižne vysvetlil, akými úvahami sa riadil pri hodnotení skutkových a právnych okolností namietaných v konaní, aby odpovedal na najdôležitejšie otázky vo vzťahu k hmotnoprávnemu nároku, ktorý bol predmetom príslušného administratívneho konania, prípadne, aby sa zaoberal tvrdeniami a námietkami účastníkov konania. Vzhľadom na vyššie uvedené má správny súd za to, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia žalovaného, ako aj odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy, je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

81. Odôvodnenie rozhodnutia, v ktorom sú uvedené citácie príslušných ustanovení hmotnoprávného predpisu (v tomto prípade zák. č. 461/2003 Z. z., konkrétne § 88 ods. 1, 3, § 89 ods. 4, § 153 ods. 4 písm. a/ a § 153 ods. 5) a odkaz na Lekársku správu posudkového lekára prvostupňového orgánu verejnej správy z 10. augusta 2022 a na Lekársku správu posudkového lekára žalovaného zo dňa 27. októbra 2022, resp. prevzatie textu týchto posudkov (ich citácia), ako aj ich záverov, ktoré obsahuje len všeobecný poukaz na spôsob zisťovania funkčného postihnutia organizmu následkom pracovného úrazu (s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Sa/13/2016 z 19.01.2017), pričom nie je sporné, že lekárska správa posudkových lekárov organizačných zložiek sociálneho poistenia, v tomto prípade Lekárska správa vypracovaná posudkovým lekárom žalovaného zo dňa 27. októbra 2022 (hoci aj táto je v rozpore s predloženým profesiogramom v časti, v ktorej sa uvádza, že na údržbárske práce je potrebné používať obe horné končatiny a vzápätí sú uvedené údržbárske práce ako práce, ktoré možno vykonávať aj jednou rukou) je síce podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia žalovaného, avšak jedná sa len o jeden z dôkazov, ktorý musí orgán verejnej správy vyhodnotiť a to v kontexte s ostatnými žalobcom predloženými dôkazmi v administratívnom konaní (žalovaný opomína význam predloženého rozsudku Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 9Cpr/17/2017 zo dňa 17. júla 2020 a rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoPr/1/2021 zo dňa 30. apríla 2021, ktoré nadobudli právoplatnosť dňa 7. mája 2021, obsahom ktorých sú aj svedecké výpovede ďalších zamestnancov zamestnávateľa svedčiace o požiadavkách na čistotu pracovného prostredia, opotrebovanosť stojných zariadení a popis činností, ktoré žalobca reálne vykonával), bez uvedenia skutočností, ktorými sa žalovaný orgán verejnej správy riadil pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov a bez uvedenia, ako sa žalovaný vysporiadal s podstatnými námietkami účastníka konania (žalobcu), ktoré uviedol v opravnom prostriedku proti prvostupňovému rozhodnutiu orgánu verejnej správy, nespĺňa zákonom stanovené náležitosti odôvodnenia rozhodnutia.

82. Správny súd v tejto súvislosti poukazuje na ustálenú rozhodovaciu činnosť správnych súdov i Najvyššieho správneho súdu SR, ktoré opakovane judikujú, že rozhodnutie (vo veciach sociálnych) musí byť individuálne zdôvodnené tak, aby bolo možné preskúmať jeho zákonnosť s prihliadnutím na jeho odôvodnenie a nie na obsah posudkov (v tomto prípade Lekárskej správy zo dňa 27. októbra 2022), ktoré sú iba podkladom rozhodnutia. Správny súd konštatuje, že pre riadne odôvodnenie rozhodnutia vo vzťahu k podstatnej skutočnosti relevantnej tak pre zistenie splnenia podmienok pre vznik nároku na úrazovú rentu, ako aj pre určenie samotnej výšky úrazovej renty, a to percentuálnej výške miery poklesu pracovnej schopnosti žalobcu, nepostačuje, ak žalovaný opäť len poukáže na text lekárskej správy zo dňa 27. októbra 2022 bez toho, aby uviedol úvahy, z ktorých vychádzal pri vyhodnotení uvedenej lekárskej správy, ktorá je len jedným z podkladov napadnutého rozhodnutia žalovaného, a to aj vo vzťahu k ostatným dôkazom.

83. Vzhľadom na tieto podstatné skutočnosti správny súd zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného vrátane rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa podľa § 190 ods. 1 písm. d) a e) SSP a vec vrátil orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie podľa § 191 ods. 3 písm. a) SSP. Úlohou

orgánu verejnej správy prvého stupňa bude vo veci opätovne vyhodnotiť všetky okolnosti rozhodujúce pre stanovenie poklesu pracovnej schopnosti u žalobcu v súvislosti s uplatneným nárokom na úrazovú rentu a v prípade potreby vo veci nariadiť znalecké dokazovanie a o nároku žalobcu opätovne rozhodnúť. Právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku, je orgán verejnej správy v ďalšom konaní viazaný (§ 191 ods. 6 SSP).

84. Žalobca bol v konaní pred správnym súdom úspešný, preto mu správny súd priznal právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania v rozsahu 100 % podľa § 167 ods. 1 SSP. O výške trov konania rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 175 ods. 2 SSP.

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť (§ 438 ods. 1 SSP, § 439 ods. 1 SSP a § 439 ods. 3 SSP a contr.).

O kasačnej sťažnosti rozhoduje kasačný súd – Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (§ 438 ods. 2 SSP). Kasačnú sťažnosť je potrebné podať na Správnom súde v Banskej Bystrici (§ 444 ods. 1 SSP) v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť podaná v listinnej podobe musí byť podaná v potrebnom počte vyhotovení (§ 56 ods. 3 SSP).

Podľa § 445 ods. 1, 2 SSP, (1) v kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

(2) Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b) SSP).